

Práce srovnává dvě výrazná díla s tematikou války a holokaustu, která se objevila brzy po únoru 1948, „prošla“ sice zúženým polem poučovacího dozoru nad kulturou, ale byla oficiální kritikou odmítnuta jako „škodlivá“ a „formalistická“. Dnes se Weilův román *Život s hvězdou* i Radokův film *Daleká cesta* považují za jedny z vrcholů nejen české, ale i světové umělecké reprezentace šoa. Ovlivnily řadu dalších literárních i filmových děl, a to právě tím, jak se vymykaly dobovému kánonu socialistického realismu (který požadoval jasné rozdělení na dobro a zlo, zobrazení ideově uvědomělého boje proti nacismu a vedoucí roli dělnické třídy a komunistické strany). Paradoxem je, že oba tvůrci byli levicového smýšlení, sympatizovali s komunismem, ale to nezabránilo – podobně jako v případě Františka Halase nebo Jiřího Koláře –, aby je režim nevyřadil z veřejné kultury (Weil) nebo nepostavil na její okraj (Radok z Národního divadla musel odejít do kočujícího Vesnického divadla).

Vzhledem k tématu Michaela Salačová začíná vcelku logicky kontroverzním ohlasem obou děl. Kritici byli ovlivněni svými ideovými postoji (Štěpán Engel ve Věstníku židovské obce vytýkal Radokovi i Weilovi nedostatek respektu k židovství), ale hlavně postupně se zostřujícím kurzem v roce 1949, s nímž souvisela i narůstající kampaň proti „sionismu“ (která pak vyvrcholila v procesech na počátku padesátých let). V podstatě šlo o dvojí nepochopení, jak ideové, tak umělecké (požadavek tradičního realismu vs. avantgardní postupy). V době kulturní liberalizace se *Daleká cesta* i *Život s hvězdou* dočkaly rehabilitace a zejména film si získal světové uznání.

Další kapitoly jsou věnovány srovnávání jednotlivých motivů a také uměleckých postupů. Zde Michaela Salačová odvedla, domnívám se, velký kus práce. Nešlo jí o specifiku literární a filmové reprezentace, i když si uvědomuje zvláštnosti vizuálního zobrazení filmu (viz postřehy na s. 53 a 54 a přílohy, které tvoří fotografie z filmu). Při sledování jednotlivých motivů, postav a postupů – kupř. ruce, voda, vyšší hybatel, kolektivní tělo, cesta; Židé, nežidé; určitost, neurčitost – si uvědomuje, že je nelze vykládat izolovaně, ale vždy v určitém kontextu. Důsledkem je několik cenných postřehů, které obohacují výklad *Daleké cesty* i *Života s hvězdou*. Jako příklad mohu uvést motiv loutky, spojený s manipulací a ztrátou přirozené lidskosti (souvisí s motivem cirkusu, zvířat aj.). Salačová vyslovuje mimo jiné hypotézu, že do *Daleké cesty* je mohl vnést autor předlohy Erik Kolár, který byl sám loutkařem.

V práci zůstalo jen několik málo drobných překlepů („životu s hvězdou“ na s. 59, Růžena Grebeníčková není uvedena jako autorka úvodu k *Životu s hvězdou*, ale jako spoluautorka). Drobné připomínky, které jsem autorce sdělil, byly odstraněny v průběhu práce. Vcelku lze konstatovat, že volbou tématu, jeho zpracováním, znalostí příslušné literatury, práce s ní i stylovou úrovní bakalářská práce Michaely Salačové splňuje nároky na bakalářskou práci, místy je i překračuje. Jako vedoucí práce ji doporučuji k obhajobě a navrhuji známku „výborně“.